

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка**

Шаповалова Ольга Віталіївна

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до навчальної дисципліни:
«МЕНЕДЖМЕНТ ТА МОНІТОРИНГ
ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності А2 Дошкільна освіта**

Суми - 2025

Видається згідно рішення вченої ради Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка
(протокол № 5 від 23 грудня 2025р.)

Рецензенти:

Кондратюк С.М.

кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Павлуценко Н.М.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Шаповалова О.В. Методичні рекомендації до навчальної дисципліни: «Менеджмент та моніторинг якості дошкільної освіти»: для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності А2 Дошкільна освіта. Суми, 2025, 42с.

У методичних рекомендаціях подано матеріали, що містять систематичний методичний і практичний матеріал, який дозволяє здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти сформувати цілісну й логічно-послідовну систему знань з теоретичних і прикладних аспектів менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти. Розкрито категоріальні, змістові та організаційні характеристики управлінських процесів у закладах дошкільної освіти, методи та інструменти оцінювання якості освітніх послуг, особливості планування, контролю й удосконалення освітнього середовища. Передбачено розвиток умінь аналізувати, адаптувати та впроваджувати ефективні управлінські рішення, здійснювати моніторинг освітнього процесу, використовувати результати оцінювання для підвищення якості дошкільної освіти та власної професійної компетентності.

Для здобувачів вищої педагогічної освіти, вихователів та керівників закладів дошкільної освіти.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ ТА МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»	5
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ.....	12
ТЕСТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ.....	32
ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ.....	35
СЛОВНИЧОК ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	37
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ...	41

ПЕРЕДМОВА

З розвитком української державності, утвердженням демократичних цінностей, відродженням національної ідентичності та проголошенням курсу на інтеграцію в європейський освітній простір зростає потреба у модернізації та підвищенні якості дошкільної освіти. Це вимагає формування сучасної управлінської культури в закладах дошкільної освіти, запровадження дієвих систем менеджменту та моніторингу, здатних забезпечити ефективну організацію освітнього процесу відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Менеджмент і моніторинг якості дошкільної освіти – це не лише процеси управління та контролю, але й стратегічний інструмент розвитку закладу, підвищення професійної компетентності педагогів та забезпечення високого рівня освітніх послуг. Сучасний керівник і педагог повинні володіти знаннями про методи планування, організації, оцінювання та удосконалення роботи дошкільного закладу, вміти здійснювати аналітичний супровід діяльності, впроваджувати інноваційні управлінські підходи та технології.

У методичних рекомендаціях до навчальної дисципліни «Менеджмент та моніторинг якості дошкільної освіти» подано силабус дисципліни, систематизовані теоретичні положення, методичні вказівки для виконання практичних робіт, завдання для самостійної підготовки та тести для перевірки знань здобувачів вищої освіти. Матеріали курсу спрямовані на формування у студентів здатності до стратегічного та системного мислення, розвитку навичок прийняття ефективних управлінських рішень, здійснення моніторингу освітнього процесу та використання його результатів для підвищення якості дошкільної освіти.

Маємо надію, що запропоновані матеріали стануть корисним інструментом для здобувачів вищої педагогічної освіти та практиків дошкільної освіти, сприятимуть професійному зростанню, підвищенню якості освітнього процесу та формуванню високих стандартів роботи сучасного закладу дошкільної освіти.

**СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕНЕДЖМЕНТ ТА МОНІТОРИНГ
ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Менеджмент та моніторинг якості дошкільної освіти
Викладач	Шаповалова Ольга Віталіївна , к.пед.н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти
Профайл викладача	http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/homepage/sklad-kafedri/94-shapovalova-olga-vitalijivna
Контактний тел.	+38-066-062-33-91
E-mail:	olgashap51@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	-
Консультації	http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/navchannia/hrafik-konsultatsii

Анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна «Менеджмент та моніторинг якості дошкільної освіти» є обов'язковою навчальною дисципліною для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта.

Мета і завдання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент та моніторинг якості дошкільної освіти» є набуття фундаментальних знань про менеджмент дошкільної освіти та оволодіння практичними навичками використання сучасного управлінського інструментарію в процесі досягнення поставлених цілей і завдань роботи закладів дошкільної освіти. Формування готовності до практичної діяльності майбутніх фахівців з процесів оцінювання в освітній галузі і застосування практичних навичок у професійно-педагогічній діяльності.

Завдання курсу:

- формування знань, умінь, навичок в галузі організації роботи з дошкільної освіти і управлінні нею на різних її рівнях;
- вивчення теоретичних основ і передового досвіду менеджменту в системі дошкільної освіти;

- вивчення методів і прийомів керівництва колективом працівників закладу дошкільної освіти;
- формування професійної майстерності, організаційно-педагогічних умінь;
- оволодіння навичками самостійної роботи з Державними документами та підзаконними актами, науковою та методичною літературою;
- розвиток здібностей використовувати отримані знання і уміння в практиці управління дошкільною освітою;
- сформувані алгоритм здійснення моніторингу якості підготовки і застосування результатів моніторингу для підвищення рівня професійної компетентності;
- навчити розробляти критерії, показники якості особистісно-професійного зростання і різнобічного розвитку дітей;
- розкрити зміст поняття «якість підготовки», з'ясувати стан проблеми оцінювання знань, умінь і навичок в сучасній теорії якості освіти;
- визначити зміст поняття «моніторинг» та узагальнити основні характеристики моніторингу як методу оцінювання якості освіти;
- визначити та обґрунтувати критерії якості та рівні підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Формат дисципліни.

Обсяг дисципліни

Вид занять	Загальна кількість годин – 120 год.
лекції	12 год.
практичні заняття/ семінарські /лабораторні/індивідуальні	16 год.
Консультації	2 год.
самостійна робота	90 год.

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Нормативна/вибіркова
2025-2026 н.р	1 курс	2-й	4/120	2	екзамен	нормативна

Тематичний план вивчення дисципліни.

РОЗДІЛ 1. Основи менеджменту в системі дошкільної освіти

Тема 1.1. Менеджмент як галузь знань у сфері педагогічної освіти.

1. Сутність поняття менеджменту у сфері управлінської діяльності.
2. Чинники, що зумовлюють необхідність управління в галузі дошкільної освіти.
3. Сучасні підходи до управління дошкільною освітою. Управлінська система у проекті нової концепції розвитку дошкільної освіти в Україні.

Тема 1.2. Реалізація основних засобів освітнього менеджменту.

1. Основні методи управлінської діяльності.
2. Загальна характеристика функцій освітнього менеджменту.
3. Специфічні функції менеджменту дошкільної освіти.

Тема 1.3. Управлінська компетентність директора закладу дошкільної освіти.

1. Права та обов'язки педагогічних працівників у сфері дошкільної освіти.
2. Управління та громадське самоврядування закладу дошкільної освіти.
3. Атестація педагогічних працівників закладу дошкільної освіти.
4. Роль професійної компетентності в управлінській діяльності керівника.

РОЗДІЛ 2.

Тема 2.1. Особливості та сутність моніторингу якості дошкільної освіти.

1. Поняття про якість. Якість освіти: поняття і підходи.
2. Критерії якості освіти. Відносність критеріїв оцінки якості освіти.
3. Державний стандарт якості освіти.
4. Поняття про моніторинг. Моніторинг у системі дошкільної освіти.
5. Рівні освітнього моніторингу. Вплив моніторингу на якість дошкільної освіти.
6. Етапи організації та проведення моніторингу в освітньому процесі.

Тема 2.2. Сучасні підходи до діагностики якості в дошкільній освіті

1. Загальні поняття педагогічної діагностики: виникнення та становлення.
2. Критерії, показники та рівні оцінки якості освіти.
3. Роль методичних розробок у моніторинговому дослідженні.

4. Використання міжнародних методик для здійснення оцінювання загальної якості дошкільної освіти, зокрема Early Childhood Environment Rating Scales (ECERS) (проект нової концепції розвитку дошкільної освіти в Україні).

Тема 2.3. Методи оцінки якості дошкільної освіти.

1. Поняття про педагогічну кваліметрію. Сутність технології кваліметрії.
2. Основні категорії наукового апарату освітньої кваліметрії.
3. Поняття про експертну оцінку і її використання в дослідженнях якості освіти в ЗДО.

Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни «Менеджмент та моніторинг якості дошкільної освіти» визначається системою вимог, які викладач пред'являє до магістранта при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності:

- самостійне та добросовісне виконання завдань, передбачених робочою програмою дисципліни, відповідальне ставлення до своїх обов'язків;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної, творчої діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- повага до честі й гідності інших осіб;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- використання лише перевірених та достовірних джерел інформації, у разі запозичення ідей, розробок, тверджень, відомостей – грамотне посилатися на них;
- у разі виникнення труднощів під час виконання завдань звернення до інших за допомогою, яка є у межах прийнятної, щодо редагування тексту, обговорення власних ідей тощо.

Академічна доброчесність

За порушення правил академічної доброчесності здобувач проходить повторне оцінювання (виконання завдання (теоретичного/практичного розділів, тощо).

Система оцінювання та вимоги

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, тестування, творчі завдання, презентації результатів виконаних завдань, оцінка самостійної роботи студентів.

Розподіл балів

Поточний контроль						Разом	Підсумок (екзамен)	Сума
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3			
Поточний контроль						50	25	100
8	8	9	8	8	9			
Контроль самостійної роботи						25		
4	4	4	4	4	5			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	<p><i>магістрант:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – володіє на високому рівні теоретичними і практичними знаннями з менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти; – знає зміст основних змістових ліній навчальної дисципліни; – викладає навчальний матеріал з кожної теми у повному обсязі та ілюструє його практичними приладами; – на високому рівні володіє методикою застосування сучасних інноваційних технологій з управлінської та моніторингової діяльності;

	<ul style="list-style-type: none"> – володіє традиційними та новими методичними підходами до викладання конкретних тем, наводить приклади за сучасними підходами та приклади з передового педагогічного досвіду менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти; – засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою навчальної дисципліни; – проявив творчі здібності в розумінні, логічну, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; – засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
82 - 89	<p><i>магістрант:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – володіє на належному рівні теоретичними і практичними знаннями з менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти; – знає зміст основних змістових ліній навчальної дисципліни; – знає обсяг та послідовність викладу навчального матеріалу певної теми, достатньо повно та усвідомлено викладає навчальний матеріал; – володіє на належному рівні сучасними педагогічними технологіями розвитку управлінської та моніторингової діяльності; – знає традиційні і нові методичні підходи до викладання конкретних тем; – демонструє вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; – засвоїв літературу, рекомендовану програмою; – засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
74 - 81	<p><i>магістрант:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – володіє на достатньому рівні теоретичними і практичними знаннями з менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти, але припускає низку помітних помилок; – знає зміст основних змістових ліній навчальної дисципліни; – знає обсяг та послідовність викладу навчального матеріалу певної теми, достатньо повно та усвідомлено викладає навчальний матеріал; – володіє на достатньому рівні сучасними педагогічними технологіями розвитку менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти; – засвоїв літературу; – показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного виконання подальшої профдіяльності.
64 - 73	<p><i>магістрант:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – володіє теоретичними знаннями з менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування; – знає науково-методичні засади менеджменту та моніторингу; – знає зміст основних змістових ліній навчального предмета, але допускає неточності у викладі обсягу та порушує послідовності подання навчального матеріалу; – виявляє поверхові знання у висвітленні певних тем курсу; – не володіє на належному рівні сучасними педагогічними

	<p>технологіями менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти;</p> <ul style="list-style-type: none"> – на низькому рівні володіє традиційними і нетрадиційними методичними підходами до викладання конкретних тем; – узагальнення, які робить магістрант, стосуються лише конкретних питань навчального матеріалу; – ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципові, які може усунути самостійно.
60 - 63	<p><i>магістрант:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; – знає науково-методичні засади теорії та технології менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти на низькому рівні; – знає зміст основних змістових ліній навчального предмета, але допускає неточності у викладі обсягу та порушує послідовності подання навчального матеріалу; – виявляє поверхові знання у висвітленні певних тем курсу; – не володіє на належному рівні сучасними педагогічними технологіями розвитку менеджменту дошкільної освіти; – на низькому рівні володіє традиційними і нетрадиційними методичними підходами до викладання конкретних тем; узагальнення, які робить магістрант, стосуються лише конкретних питань навчального матеріалу, які робить з допомогою викладача.
35-59	<p><i>магістрант:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – має поверхові знання з менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти; – виявляє нечіткі знання науково-методичних засад у вивченні менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти; – допускає порушення послідовності викладу навчального матеріалу; – припускається грубих помилок у викладі навчального матеріалу; – поверхово володіє традиційними і нетрадиційними методичними підходами до викладання конкретних тем; – не вміє робити узагальнень та ілюструвати теоретичні положення відповідними прикладами з використанням сучасних навчальних технологій.
1 - 34	<p><i>магістрант:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – не мав знань зі значної частини навчального матеріалу; – допускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; – не спроможний самостійно засвоїти програмовий зміст.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Основні рекомендації до виконання теоретичних питань та практичних завдань з навчального курсу «Менеджмент та моніторинг якості дошкільної освіти». В основу робочої програми було покладено два розділи: Основи менеджменту в системі дошкільної освіти та моніторинг якості дошкільної освіти: шляхи його визначення. Зміст розділів визначався провідними ідеями курсу з урахуванням міжпредметних зав'язків, визначенням термінів, засобів, форм навчання.

Основними принципами, що визначили зміст розділів дисципліни, були:

– принцип науковості, що передбачає добір навчального матеріалу в певній системі, з урахуванням сучасних наукових досягнень у галузі педагогіки, управління та якості освіти;

– принцип міждисциплінарності, який передбачає інтеграцію знань із менеджменту, педагогіки, психології, соціології та освітнього моніторингу;

– принцип доцільності, спрямований на моделювання управлінських процесів у закладі дошкільної освіти з урахуванням реальних умов професійної діяльності майбутніх фахівців;

– принцип доступності, що забезпечує подання навчального матеріалу у формі, зрозумілій для сприйняття й практичного застосування студентами.

Важливим принципом побудови навчальної дисципліни є практична спрямованість – добір знань і завдань, які забезпечують формування управлінських, аналітичних та організаційних компетентностей майбутніх вихователів і керівників ЗДО.

Логіка побудови практичних занять зумовлена системною роботою студентів щодо формування професійної компетентності в сфері управління якістю дошкільної освіти: від усвідомлення сутності менеджменту як механізму забезпечення ефективності діяльності закладу дошкільної освіти – до практичного оволодіння методами моніторингу, планування, контролю, оцінювання та вдосконалення якості освітнього процесу.

Розроблено *навчально-методичне забезпечення* дисципліни, яке містить тематичний план лекцій, списки основної та додаткової літератури, розгорнуті плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, питання для поточного й підсумкового контролю, а також тестові завдання для підготовки до екзамену.

В основу *лекційного курсу* покладено систематизовану інформацію про структуру та функції менеджменту в ЗДО, принципи управління якістю освіти,

інноваційні підходи до моніторингу та оцінювання результативності освітнього процесу. Кожна лекція має традиційну структуру: тема, ключові поняття, план, література для самостійного опрацювання.

Практичні заняття передбачають роботу з реальними або змодельованими ситуаціями управління, виконання аналітичних завдань, розроблення стратегічних і поточних планів роботи ЗДО, складання карт моніторингу якості освітніх послуг, підготовку елементів внутрішньої системи забезпечення якості. У процесі занять застосовуються інтерактивні методи – ділові ігри, тренінги, кейс-аналіз, моделювання управлінських рішень.

Підготовка студентів до занять включає опрацювання методичних рекомендацій, аналіз законодавчої та нормативної бази України щодо забезпечення якості освіти, ознайомлення з науковими джерелами, підготовку творчих аналітичних проектів.

Поточний контроль здійснюється на кожному занятті у формах тестування, ситуаційного аналізу, коротких письмових відповідей або усних презентацій результатів групової роботи.

Підсумковий контроль (екзамен) передбачає виконання комплексної контрольної роботи, яка складається з теоретичної частини (тестові та відкриті питання) та практичного завдання – розроблення елементів моніторингової системи або управлінського проекту з підвищення якості освітнього процесу в ЗДО.

Отже, навчальна дисципліна *«Менеджмент та моніторинг якості дошкільної освіти»* є важливим складником професійної підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта. Вона спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про управлінські процеси в дошкільній освіті, розвиток умінь аналізувати, прогнозувати, оцінювати та забезпечувати якість освітньої діяльності на сучасному етапі розвитку освіти України.

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Менеджмент як галузь знань у сфері педагогічної освіти.

Теоретичні питання

1. Сутність поняття менеджмент у сфері управлінської діяльності.
2. Чинники, що зумовлюють необхідність управління в галузі дошкільної освіти.
3. Сучасні підходи до управління дошкільною освітою.
4. Управлінська система у проекті нової концепції розвитку дошкільної освіти в Україні.

Практичні завдання 1.1.

1. Аналіз поняття «менеджмент». Опрацювати наукові джерела й підготувати *порівняльну таблицю* визначень поняття «менеджмент» у сфері управлінської діяльності та у сфері педагогічної освіти.

Менеджмент	Сфера управлінської діяльності	Сфера педагогічної освіти

2. Скласти *схему* структури менеджменту у закладі дошкільної освіти.
3. Визначити чинники необхідності управління в дошкільній освіті (соціальні, економічні, демографічні, нормативно-правові).
4. Сучасні підходи до управління дошкільною освітою. Скласти *графічну модель* управлінської системи, передбаченої в проекті Концепції розвитку дошкільної освіти.
5. Порівняти сучасні підходи управління дошкільною освітою в Україні та в одній з європейських країн (за вибором).
6. Ситуаційне завдання. Уявіть, що ви призначені керівником нового закладу дошкільної освіти. Розробіть *першочерговий управлінський план дій* на 6 місяців з урахуванням сучасних підходів і вимог нової Стратегії (2025 р.).
7. Міні-проект. Створіть презентацію (5–7 слайдів) на тему «Сучасна модель управління закладом дошкільної освіти в умовах реформування». Використайте офіційні джерела МОН та міжнародних організацій.

Методичні рекомендації до виконання практичного завдання

Аналіз поняття «менеджмент». Для виконання завдання рекомендується ознайомитись із науковими статтями, підручниками з менеджменту та педагогіки, зокрема тими, що розкривають специфіку управлінської діяльності в освіті. Зверніть увагу на різницю між загальним розумінням менеджменту та його особливостями у сфері дошкільної освіти. При створенні таблиці виділіть основні складові, функції та цілі менеджменту.

Визначення чинників необхідності управління у дошкільній освіті. Вивчіть нормативно-правові акти України, які регулюють дошкільну освіту (Закон України «Про дошкільну освіту», Концепція розвитку дошкільної освіти тощо). Проаналізуйте соціально-економічний контекст діяльності закладів дошкільної освіти у вашому регіоні. Для вибору чинників керуйтеся актуальністю та впливом на роботу конкретного ЗДО. Проаналізуйте *чинники*, що зумовлюють потребу управління в закладах дошкільної освіти (соціальні, економічні, демографічні, нормативно-правові). На прикладі конкретного ЗДО визначити 3–5 чинників, які найбільше впливають на його діяльність, і пояснити їхній вплив.

Сучасні підходи до управління дошкільною освітою. Ознайомтеся із проектом нової Концепції розвитку дошкільної освіти в Україні (2020–2025 роки), доступною на офіційних сайтах МОН, ЮНІСЕФ та інших партнерів. Визначте, які управлінські зміни і нововведення плануються та як вони вплинуть на роботу ЗДО. Для порівняння з європейськими країнами використовуйте офіційні документи, наукові публікації або звіти міжнародних організацій. Опрацювати матеріали нової Концепції розвитку дошкільної освіти в Україні (2025 р.) та *визначити ключові управлінські нововведення*.

Ситуаційне завдання. При розробці управлінського плану враховуйте основні пріоритети сучасної системи дошкільної освіти: якість освіти, інклюзія, інновації, кадрове забезпечення, фінансування. Визначте ключові цілі, завдання, етапи реалізації та ресурси. Обґрунтуйте вибір пріоритетів з огляду на потреби місцевої громади та національні реформи.

Міні-проект. Використовуйте офіційні джерела інформації для підготовки презентації (сайти МОН, ЮНІСЕФ, Світового банку, наукові видання). Структуруйте презентацію логічно: вступ, основна частина (ключові елементи управління), висновки. Забезпечте наявність візуальних елементів (схеми, діаграми), що допоможуть краще зрозуміти матеріал. Ретельно перевірте текст на помилки і уникайте надмірної кількості тексту на слайдах.

Рекомендована література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція. 2021. URL:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkil-naosvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Васильєва Л. В. Управління закладами дошкільної освіти: сучасні виклики та перспективи розвитку. *Київ: Академвидав*. 2021. 78с.
3. Гончаренко С. М. Менеджмент в освіті: теоретичні та практичні засади. *Львів: Світ*. 2019. С. 101-112.
4. Дьоміна Н. В. Організація та управління діяльністю закладу дошкільної освіти. Харків: Основа. 2020. 120с.
5. Зязюн І. А. Менеджмент в освітніх установах: ефективні підходи та інноваційні технології. *Одеса: Астропринт*. 2018. С. 15-54.
6. Крамаренко Ю. О. Стратегічне управління дошкільним закладом: концепції та практики. *Київ: Педагогічна думка*. 2022.
7. Концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку. URL:<https://dnz71.edu.vn.ua/uploads/tiger-1599493145.pdf>

Тема 1.2. Реалізація основних засобів освітнього менеджменту.

Теоретичні питання

1. Основні методи управлінської діяльності.
2. Загальна характеристика функцій освітнього менеджменту.
3. Специфічні функції менеджменту дошкільної освіти.

Практичні завдання 1.2.

1. Проаналізувати управлінську діяльності керівника ЗДО (навести приклади).
2. Визначення функцій освітнього менеджменту. Скласти таблицю.

Функція	Зміст	Приклад реалізації

3. Специфічні функції менеджменту дошкільної освіти.
4. Скласти синквейн з основних термінів теми «освітній менеджмент».
5. Написати твір-есе «Я – керівник закладу дошкільної освіти»

Методичні рекомендації до виконання практичного завдання

Аналіз управлінської діяльності керівника ЗДО. Виберіть один заклад дошкільної освіти (реальний або за описом). Опишіть приклади застосування адміністрацією таких методів управління:

- організаційно-розпорядчих (накази, інструкції, розподіл обов'язків);
- економічних (стимулювання, преміювання, матеріальні ресурси);
- соціально-психологічних (моральне заохочення, корпоративна культура).

Форма подання: письмовий звіт (1–2 сторінки) або презентація.

Перед виконанням ознайомтеся з типовими методами управління: адміністративні, економічні, соціально-психологічні. Під час аналізу спробуйте знайти не лише формальні приклади (накази, звіти), а й неформальні форми впливу – довіра до працівників, заохочення, створення позитивного мікроклімату. Рекомендується використовувати метод спостереження, інтерв'ю або аналіз документів.

Загальна характеристика функцій освітнього менеджменту. Розподіліть наведені дії між загальними функціями менеджменту: планування, організація, мотивація, контроль, координація. Приклад: складання річного плану роботи ЗДО – планування; проведення педагогічної ради – координація. Додайте власні приклади (3–5) з діяльності керівника або вихователя-методиста. Опрацьовуючи матеріал, з'ясуйте, у чому полягає кожна функція:

- Планування – визначення цілей, прогнозування, складання планів.
- Організація – розподіл обов'язків, створення умов для роботи.
- Мотивація – стимулювання працівників до ефективної діяльності.
- Контроль – перевірка виконання завдань, аналіз результатів.
- Координація – узгодження діяльності всіх учасників освітнього процесу.

Специфічні функції менеджменту дошкільної освіти. Опишіть три специфічні функції управління у ЗДО (наприклад: створення розвивального середовища, взаємодія з батьками, моніторинг розвитку дітей). Визначте, які методи і засоби освітнього менеджменту застосовуються для їх реалізації. Розробити аналітичну таблицю. У роботах бажано застосовувати поняття: *освітній менеджмент, управлінська компетентність, ефективність, стратегічне планування, корпоративна культура, моніторинг якості освіти, педагогічний менеджмент.* Пам'ятайте, що управління в ЗДО має свої особливості, пов'язані з вихованням дітей раннього і дошкільного віку.

Тому у завданнях варто показати: партнерство з батьками; створення безпечного розвивального середовища; організацію методичної роботи з педагогами; взаємодію з громадськістю.

Вимоги до написання твору-есе:

1. Шрифт –Times New Roman; міжрядковий інтервал – 1,5; кегль – 14; мова – державна; текст розташовується з одного боку аркуша паперу формату А4 (210 x 297 мм); до 40 рядків на сторінку; в есе має бути назва (збігається з тематикою тексту); відступи від країв аркуша – по 2 см зліва та згори та по 1,5 см знизу та справа; за наявністю використаної літератури – посилання на джерело (наприклад, [1, с. 11]), загальний обсяг 5-10 сторінок.

2. Лаконічність викладу матеріалу. Нарис має бути аргументованим та переконливим. Всі аргументи – підтвердженими та перевіреними.

3. Оригінальність. Під час оформлення есе категорично забороняється використання чужих робіт, їх повне або часткове копіювання.

4. Забороняється використовувати в текстах сленг чи ненормативну лексику, вислови, що пропагують ворожнечу, шкідливі звички чи насильство.

5. Есе має містити проведений автором аналіз проблеми, суб'єктивну авторську позицію (в цілому під час оформлення есе головне розкрити і проблему, і особистість автора та його світогляд).

6. Есе має складатись з таких частин: вступ (опис тези), аргументи або основна частина (підтвердження або спростування тези за допомогою цитат, прикладів з життя, історичних подій, законів та актів), висновок (остаточна позиція автора щодо конкретного питання).

Самоаналіз і висновки. У кінці кожного практичного завдання студент має зробити *висновок*: що вдалося виявити або зрозуміти; які методи управління виявилися найбільш ефективними; які проблеми або труднощі спостерігалися; як отримані знання можна застосувати в майбутній професійній діяльності.

Рекомендована література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція. 2021. URL:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilnaosvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>

2. Васильєва Л. В. Управління закладами дошкільної освіти: сучасні виклики та перспективи розвитку. *Київ: Академвидав.* 2021. 78с.

3. Гончаренко С. М. Менеджмент в освіті: теоретичні та практичні засади. *Львів: Світ.* 2019. С. 101-112.

4. Дьоміна Н. В. Організація та управління діяльністю закладу дошкільної освіти. Харків: Основа. 2020. 120с.

5. Зязюн І. А. Менеджмент в освітніх установах: ефективні підходи та інноваційні технології. *Одеса: Астропринт*. 2018. С. 15-54.

6. Крамаренко Ю. О. Стратегічне управління дошкільним закладом: концепції та практики. *Київ: Педагогічна думка*. 2022.

7. Концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку. URL: <https://dnz71.edu.vn.ua/uploads/tiger-1599493145.pdf>

Тема 1.3. Управлінська компетентність директора закладу дошкільної освіти.

Теоретичні питання

1. Права та обов'язки педагогічних працівників у сфері дошкільної освіти.
2. Управління та громадське самоврядування закладу дошкільної освіти.
3. Атестація педагогічних працівників закладу дошкільної освіти.
4. Роль професійної компетентності в управлінській діяльності керівника.

Практичні завдання 1.3.(1)

1. Аналіз нормативно-правової бази діяльності директора ЗДО.
2. Розроблення моделі управлінської компетентності директора ЗДО.
3. Громадське самоврядування в закладі дошкільної освіти.
4. Атестація педагогічних працівників: управлінський аспект
5. Ситуаційне завдання «Професійна компетентність директора в дії»

Методичні рекомендації до виконання практичного завдання

Перед виконанням завдань необхідно опрацювати теоретичні джерела, які розкривають суть управлінської компетентності керівника, правові основи діяльності директора ЗДО та особливості управління дошкільним закладом.

Рекомендується звернути увагу на такі документи:

- Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту»;
- Типове положення про ЗДО;
- Національну рамку кваліфікацій (щодо компетентностей);
- Положення про атестацію педагогічних працівників.

Зробіть короткий висновок про значення нормативних документів для ефективного управління ЗДО.

Розроблення моделі управлінської компетентності директора ЗДО: визначити структуру управлінської компетентності сучасного керівника закладу дошкільної освіти. На основі наукових джерел та власного аналізу визначте складові управлінської компетентності (організаційна, комунікативна, аналітична, інформаційна, етична тощо). Створіть власну модель управлінської

компетентності директора, подану у вигляді схеми, таблиці або діаграми. Поясніть, як кожна компетентність впливає на ефективність управління ЗДО. Форма подання: графічна модель із поясненням (до 1 сторінки пояснювального тексту).

Громадське самоврядування в закладі дошкільної освіти: дослідити форми участі громадськості у процесі управління ЗДО. Опишіть структуру громадського самоврядування у ЗДО (загальні збори колективу, батьківський комітет, піклувальна рада, педагогічна рада). Визначте їхні функції, права та обов'язки. Наведіть приклад, як громадські органи впливають на прийняття управлінських рішень (приклад із практики або змодельована ситуація). Покажіть практичне значення громадського самоврядування, як воно допомагає підвищити відкритість і прозорість управління.

Атестація педагогічних працівників: управлінський аспект: дослідити роль директора у здійсненні атестації педагогів. Визначте основні етапи атестації педагогічних працівників ЗДО. Опишіть функції директора на кожному етапі (організаційна, консультативна, контрольно-аналітична, мотиваційна). Підготуйте зразок наказу або плану-графіка проведення атестації (за бажанням). Форма подання: короткий план дій керівника. Підкресліть, що атестація не лише контроль, а й інструмент професійного розвитку педагогів.

Ситуаційне завдання «Професійна компетентність директора в дії»: навчитися застосовувати управлінські компетентності в типових ситуаціях. Оберіть одну ситуацію (або запропонуйте власну):

1. Конфлікт між двома педагогами через розподіл обов'язків.
2. Скарга батьків на умови перебування дітей у групі.
3. Недотримання педагогом норм етики спілкування.
4. Підготовка до перевірки органів Державної служби якості освіти.

Проаналізуйте ситуацію, визначте, які компетентності повинен продемонструвати директор, і запропонуйте оптимальне управлінське рішення. Орієнтуйтеся на компетентнісний підхід: уміти аналізувати, прогнозувати наслідки рішень, забезпечувати справедливість і мотивацію працівників.

Форма подання: письмовий аналіз (0,5–1 сторінка).

Самоаналіз і узагальнення. Після виконання кожного завдання зробіть короткий висновок, у якому відобразіть: які нові знання отримано; які управлінські вміння сформовано або вдосконалено; як ці знання можна застосувати в реальній роботі керівника ЗДО.

Практичні завдання 1.3.(2)

1. Розробка професійного портрета директора закладу дошкільної освіти.
2. Аналіз стилів керівництва у дошкільній освіті.
3. Планування професійного розвитку педагогічного колективу.
4. Самооцінювання управлінської компетентності.

Методичні рекомендації до виконання практичного завдання

Розробка професійного портрета директора закладу дошкільної освіти: сформулювати уявлення про особистісні, професійні та управлінські якості сучасного керівника. На основі аналізу літератури, власних спостережень і досвіду опишіть ідеальний професійний портрет директора ЗДО.

Розкрийте три складові:

- особистісні якості: відповідальність, толерантність, емоційна врівноваженість, ініціативність;
- професійні якості: педагогічна культура, стратегічне мислення, управлінська компетентність;
- комунікативні якості: лідерство, вміння мотивувати, здатність до діалогу.

Сформулюйте короткий висновок: які якості, на вашу думку, є визначальними для сучасного керівника. Форма подання: інфографіка «Профіль директора».

Аналіз стилів керівництва у дошкільній освіті: з'ясувати, як стиль управління впливає на ефективність роботи колективу. Ознайомтеся з основними стилями керівництва: авторитарний, демократичний, ліберальний (пасивний). Опишіть позитивні й негативні сторони кожного стилю у контексті роботи ЗДО. Визначте, який стиль є найбільш ефективним для сучасного керівника та чому. Наведіть приклад реальної або змодельованої ситуації, яка демонструє переваги обраного стилю. Форма подання: аналітична замітка.

Планування професійного розвитку педагогічного колективу: навчитися планувати підвищення кваліфікації працівників як складову управлінської компетентності. Складіть фрагмент річного плану роботи ЗДО щодо розвитку педагогічного колективу (наприклад, курси підвищення кваліфікації, участь у семінарах, майстер-класах). Укажіть мету, очікувані результати та відповідальних осіб. Обґрунтуйте, як планування професійного зростання педагогів впливає на якість освітнього процесу. Форма подання: таблиця «План заходів» або короткий управлінський документ (1 сторінка).

Самооцінювання управлінської компетентності: сприяти розвитку рефлексії та усвідомленню власних сильних і слабких сторін як майбутнього керівника. Прочитайте перелік основних управлінських компетентностей

(організаційна, комунікативна, етична, аналітична, інформаційна). Оцініть рівень володіння кожною компетентністю за шкалою:

- 1 – низький рівень;
- 2 – середній рівень;
- 3 – достатній рівень;
- 4 – високий рівень.

Зробіть короткий самоаналіз: які компетентності розвинені найкраще, над чим потрібно працювати. Запропонуйте особистий план самовдосконалення (2–3 кроки). Форма подання: таблиця + короткий коментар (0,5–1 сторінка).

Рекомендована література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція. 2021. URL:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilnaosvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Васильєва Л. В. Управління закладами дошкільної освіти: сучасні виклики та перспективи розвитку. *Київ: Академвидав*. 2021. 78с.
3. Гончаренко С. М. Менеджмент в освіті: теоретичні та практичні засади. *Львів: Світ*. 2019. С. 101-112.
4. Дьоміна Н. В. Організація та управління діяльністю закладу дошкільної освіти. Харків: Основа. 2020. 120с.
5. Зязюн І. А. Менеджмент в освітніх установах: ефективні підходи та інноваційні технології. *Одеса: Астропринт*. 2018. С. 15-54.
6. Крамаренко Ю. О. Стратегічне управління дошкільним закладом: концепції та практики. *Київ: Педагогічна думка*. 2022.
7. Концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку. URL:<https://dnz71.edu.vn.ua/uploads/tiger-1599493145.pdf>

РОЗДІЛ 2. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВИЗНАЧЕННЯ

Тема 2.1. Особливості та сутність моніторингу якості дошкільної освіти.

Теоретичні питання

1. Поняття про якість. Якість освіти: поняття і підходи.
2. Критерії якості освіти. Відносність критеріїв оцінки якості освіти.
3. Державний стандарт якості освіти.
4. Поняття про моніторинг. Моніторинг у системі дошкільної освіти.
5. Рівні освітнього моніторингу. Вплив моніторингу на якість дошкільної освіти.
6. Етапи організації та проведення моніторингу в освітньому процесі.

Практичні завдання

1. Підготувати презентацію на тему: «Нормативно-правова основа якості дошкільної освіти».
2. Скласти синквейн з основних дефініцій обраної теми.
3. Написати твір-есе «Стимулювання і мотивація в процесі дослідження якості дошкільної освіти»
4. Підготувати відео-інформацію «Сучасні психолого-педагогічні вимоги до професійної діяльності вихователів ЗДО».
5. Розробити каталог науково-педагогічної літератури (15-20 найменувань) з наданої теми (оформити згідно вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015) за останні 5 років.
6. Написати пам'ятку для вихователів ЗДО «Основні вимоги до моніторингу якості дошкільної освіти».
7. Написати анотацію і ключові слова до 2-х статей (на вибір магістранта) по темі лекції.

Методичні рекомендації до виконання практичного завдання

Алгоритм роботи з оформлення презентації. Основа будь-якої правильно спланованої презентації – це логічний аналіз послідовності відображення матеріалу, передбачення можливих питань і добір реплік для коментарів до презентації. Презентація не повинна бути менше 10 слайдів. Перший лист це титульний лист, на якому обов'язково повинні бути представлені: назва проекту; назва випускаючої організації; прізвище, ім'я, по батькові автора. Наступним слайдом має бути зміст, де представлені основні етапи презентації. Дизайн за потребою обирає автор. Останніми слайдами презентації повинні бути висновки, глосарій і список літератури. Викладайте матеріал стисло, з максимальною інформативністю тексту; слідкуйте за відсутністю нагромодження, чітким порядком у всьому; ретельно структуруйте інформацію; використовуйте короткі та змістовні заголовки, маркіровані та нумеровані списки; важливі відомості (наприклад, висновки, визначення, правила тощо) подавайте крупним та виділеним шрифтом і розташовуйте у лівому верхньому куті екрана.

Скласти синквейн з основних дефініцій обраної теми. Оберіть ключові поняття (наприклад: якість освіти, компетентність, управління). Дотримуйтесь структури синквейна: іменник – тема; два прикметники – ознаки; три дієслова – дії; фраза (речення) – ставлення або висновок; синонім (узагальнення теми).

Вимоги до написання твору-есе:

1. Шрифт –Times New Roman; міжрядковий інтервал – 1,5; кегль – 14; мова – державна; текст розташовується з одного боку аркуша паперу формату

A4 (210 x 297 мм); до 40 рядків на сторінку; в есе має бути назва (збігається з тематикою тексту); відступи від країв аркуша – по 2 см зліва та згори та по 1,5 см знизу та справа; за наявністю використаної літератури – посилання на джерело (наприклад, [1, с. 11]), загальний обсяг 5-10 сторінок.

2. Лаконічність викладу матеріалу. Нарис має бути аргументованим та переконливим. Всі аргументи – підтвердженими та перевіреними.

3. Оригінальність. Під час оформлення есе категорично забороняється використання чужих робіт, їх повне або часткове копіювання.

4. Забороняється використовувати в текстах сленг чи ненормативну лексику, вислови, що пропагують ворожнечу, шкідливі звички чи насильство.

5. Есе має містити проведений автором аналіз проблеми, суб'єктивну авторську позицію (в цілому під час оформлення есе головне розкрити і проблему, і особистість автора та його світогляд).

6. Есе має складатись з таких частин: вступ (опис тези), аргументи або основна частина (підтвердження або спростування тези за допомогою цитат, прикладів з життя, історичних подій, законів та актів), висновок (остаточна позиція автора щодо конкретного питання).

Зверніть увагу на роль мотивації педагогів у забезпеченні якості освіти: можна використати приклади з власного педагогічного або управлінського досвіду.

Підготувати відео-інформацію: *«Сучасні психолого-педагогічні вимоги до професійної діяльності вихователів ЗДО»*.

Рекомендації до виконання: Тривалість відео 3–5 хвилин. Використовуйте чітку, логічну структуру:

1. Коротке вступне слово (мета відео)
2. Основна частина (психолого-педагогічні якості, сучасні підходи, приклади)
3. Підсумок (заклик до професійного зростання).

Використовуйте інфографіку, цитати, слайди або кадри з практики. Мова офіційно-ділова, доброзичлива.

Розробити каталог науково-педагогічної літератури (15–20 найменувань).

Рекомендації до виконання: доберіть літературу за останні 5 років (2020–2025). Включіть: монографії, збірники, статті з фахових журналів, електронні ресурси. Оформіть згідно з ДСТУ 8302:2015. Розташуйте джерела в алфавітному порядку. Для кожного джерела перевірте правильність реквізитів: автор, назва, місце видання, рік, сторінки.

Написати пам'ятку для вихователів ЗДО: *«Основні вимоги до моніторингу якості дошкільної освіти»*. Рекомендації до виконання: Пам'ятка має бути

короткою (1 сторінка). Використовуйте пунктову форму (5–10 пунктів).
Можливі розділи:

1. Мета моніторингу
 2. Об'єкти оцінювання
 3. Критерії якості
 4. Методи збору інформації
 5. Рекомендації щодо вдосконалення освітнього процесу.
- Звертайте увагу на практичну користь для вихователя.

Написати анотацію і ключові слова до двох статей (на вибір). Оберіть 2 наукові статті за темою якості дошкільної освіти або управлінської компетентності керівника ЗДО. Прочитайте статтю та коротко (5–7 речень) передайте її зміст, основну ідею, мету, результати. Після анотації подайте 5–7 ключових слів (у називному відмінку, через кому). Анотацію оформлюйте українською мовою (можна додати англійський варіант за бажанням).

Рекомендована література:

1. Бондар В. І. Моніторинг якості освіти у дошкільних закладах: сучасні підходи. Київ: *Центр навчальної літератури*. 2021. С.34-87
2. Долинська Л. А. Оцінювання якості дошкільної освіти: методи, індикатори та інструменти. Львів: *Магнолія* 2020. С. 98-103.
3. Калініна О. П. Моніторинг освітньої діяльності у дошкільній освіті: європейський досвід. Харків: *Факт*. 2019.
4. Савченко О. Я. Інноваційні моделі оцінювання якості дошкільної освіти. Чернівці: *Рута*. 2018. С. 34-76.
5. Шевченко М. В. Підходи до забезпечення якості дошкільної освіти: міжнародні стандарти та вітчизняна практика. Київ: *Літера*. 2022. 32-65.

Тема 2.2. Сучасні підходи до діагностики якості в дошкільній освіті

Теоретичні питання

1. Загальні поняття педагогічної діагностики: виникнення та становлення.
2. Критерії, показники та рівні оцінки якості освіти.
3. Роль методичних розробок у моніторинговому дослідженні.
4. Використання міжнародних методик для здійснення оцінювання загальної якості дошкільної освіти, зокрема Early Childhood Environment Rating Scales (ECERS) (проект нової концепції розвитку дошкільної освіти в Україні).

Практичні завдання 2.2. (1).

1. Аналіз основних понять педагогічної діагностики.

2. Критерії, показники та рівні оцінювання якості дошкільної освіти.
3. Методичні розробки як інструмент моніторингу якості освіти.
4. Використання міжнародних методик оцінювання якості дошкільної освіти (на прикладі ECERS).

Методичні рекомендації до виконання практичного завдання

Аналіз основних понять педагогічної діагностики. Опрацювати наукові джерела з теми «Педагогічна діагностика: становлення, розвиток і сучасні підходи». Скласти таблицю з наступними показниками на основі 3–4 джерел:

Поняття	Автор	Суть визначення	Практичне значення для ЗДО

Зробіть короткий висновок (5–7 речень) про еволюцію поняття «педагогічна діагностика» та його значення у системі забезпечення якості освіти.

Критерії, показники та рівні оцінювання якості дошкільної освіти. Ознайомтесь із положеннями Базового компонента дошкільної освіти (2021), Закону України «Про дошкільну освіту» (2024) та документів ДСЯО України. Визначте 3–4 основні критерії якості освітнього процесу (наприклад: результативність, комфортність середовища, професійна компетентність педагогів). Складіть схему або таблицю, у якій відобразить: Критерій → Показники → Рівні (високий, достатній, середній, низький). На основі прикладу з практики ЗДО опишіть, як можна здійснити оцінку одного з критеріїв.

Методичні розробки як інструмент моніторингу якості освіти. Проаналізуйте приклади методичних матеріалів (анкети, карти спостережень, опитувальники, чек-листи) для діагностики освітнього процесу. Розробіть власний зразок діагностичної карти або анкети для педагогів чи батьків щодо оцінювання одного з аспектів якості освіти (наприклад: «Психологічний клімат у групі» або «Організація предметно-розвивального середовища»). Опишіть алгоритм її використання (етапи, учасники, критерії оцінювання). Зробіть короткий висновок про важливість методичних матеріалів у системі моніторингу.

Використання міжнародних методик оцінювання якості дошкільної освіти (на прикладі ECERS). Ознайомитись із сутністю методики Early Childhood Environment Rating Scales (ECERS). Порівняти основні параметри

ECERS із національними вимогами до якості освіти в Україні. Заповнити порівняльну таблицю:

Параметр ECERS	Зміст оцінки	Український аналог	Відповідність	Висновки

На основі аналізу зробіть загальний «Які можливості має впровадження міжнародних підходів (зокрема ECERS) для розвитку системи оцінювання якості дошкільної освіти в Україні?»

Практичні завдання 2.2. (2).

1. Аналіз внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗДО.
2. Використання педагогічного спостереження як методу діагностики якості освітнього процесу.
3. Використання інтерв'ю та анкетування у процесі оцінювання якості дошкільної освіти.
4. Розробка інструментарію для самооцінювання педагогів.
5. Створення інтегрованої моделі оцінювання якості дошкільної освіти.

Методичні рекомендації до виконання практичного завдання

Аналіз внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗДО.
Ознайомитись із положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) у закладах дошкільної освіти. Визначити основні складові ВСЗЯО: мета, напрями, інструменти, учасники процесу, очікувані результати. Скласти логічну схему або діаграму, яка відображає структуру ВСЗЯО у ЗДО. Проаналізувати, як директор може організувати моніторинг ефективності цієї системи. Використайте офіційні документи МОН та ДСЯО (рекомендації 2023–2025 рр.). Врахуйте принципи безперервності, прозорості, об'єктивності оцінювання. У висновках відобразіть власне бачення шляхів удосконалення внутрішньої системи оцінювання якості.

Використання педагогічного спостереження як методу діагностики якості освітнього процесу. Оберіть одну групу показників (наприклад, емоційний стан дітей, взаємодія педагогів і вихованців, організація ігрової діяльності). Розробіть карту педагогічного спостереження, де зазначте: мету спостереження, параметри, критерії, шкалу оцінювання. Проведіть умовне (модельне) оцінювання за цією картою і сформулюйте короткий висновок. Під час створення карти спостереження орієнтуйтеся на структуру методики ECERS або національні методичні рекомендації. Зверніть увагу на

об'єктивність оцінки та чіткість показників. Результати подайте у вигляді таблиці або діаграми.

Використання інтерв'ю та анкетування у процесі оцінювання якості дошкільної освіти. Розробіть анкету або набір запитань для інтерв'ю (10–12 пунктів) для однієї з цільових груп: вихователів, батьків, адміністрації ЗДО. Визначте мету опитування та способи обробки отриманих результатів. Зробіть висновок про можливість використання анкетування як методу педагогічної діагностики. Формулюйте запитання чітко, уникаючи двозначних формулювань. Застосовуйте відкриті та закриті питання, щоб отримати як кількісні, так і якісні результати. Приклад: «Як Ви оцінюєте комфортність освітнього середовища у групі Вашої дитини?» (1–5 балів).

Розробка інструментарію для самооцінювання педагогів. Створіть самооціночний лист (чек-лист) для вихователів, який допоможе визначити рівень реалізації освітніх завдань та взаємодії з дітьми. Передбачте такі рубрики:

- організація середовища;
- мовленнєва взаємодія;
- підтримка ігрової діяльності;
- рефлексія власної діяльності.

Розробіть шкалу оцінювання (наприклад: 1 потребує вдосконалення, 2 задовільно, 3 добре, 4 відмінно). Орієнтуйтеся на принципи добровільності, об'єктивності та конфіденційності. Поясніть педагогам, що самооцінювання це інструмент професійного розвитку, а не контроль. У висновках сформулюйте, які напрями потребують підвищення кваліфікації.

Створення інтегрованої моделі оцінювання якості дошкільної освіти. Розробіть узагальнену модель діагностики якості, що поєднує: внутрішній моніторинг, зовнішню оцінку (ДСЯО, громадські експерти), самооцінювання педагогів. Запропонуйте модель у вигляді схеми або таблиці з описом основних етапів і методів. У короткому висновку вкажіть, як така модель сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу. Модель має бути гнучкою, тобто враховувати специфіку конкретного ЗДО. Використовуйте підходи міжнародних систем (ECERS, CLASS, ITERS, PIPS). Підкресліть взаємозв'язок оцінювання – аналіз – удосконалення.

Посилайтеся на актуальні нормативні документи, наукові джерела та методичні рекомендації. Під час виконання практичних завдань дотримуйтесь вимог академічної доброчесності.

Рекомендована література:

1. Бондар В. І. Моніторинг якості освіти у дошкільних закладах: сучасні підходи. Київ: *Центр навчальної літератури*. 2021. С.34-87
2. Долинська Л. А. Оцінювання якості дошкільної освіти: методи, індикатори та інструменти. *Львів: Магнолія* 2020. С. 98-103.
3. Калініна О. П. Моніторинг освітньої діяльності у дошкільній освіті: європейський досвід. *Харків: Факт*. 2019.
4. Савченко О. Я. Інноваційні моделі оцінювання якості дошкільної освіти. *Чернівці: Рута*. 2018. С. 34-76.
5. Шевченко М. В. Підходи до забезпечення якості дошкільної освіти: міжнародні стандарти та вітчизняна практика. *Київ: Літера*. 2022. 32-65.

Тема 2.3. Методи оцінки якості дошкільної освіти.

Теоретичні питання

1. Поняття про педагогічну кваліметрію. Сутність технології кваліметрії.
2. Основні категорії наукового апарату освітньої кваліметрії.
3. Поняття про експертну оцінку і її використання в дослідженнях якості освіти в ЗДО.

Практичні завдання 2.3.

1. Скласти кваліметричну модель оцінки розвитку дитини середнього дошкільного віку (застосовувати Комп'ютерну програму оцінювання рівня розвитку дитини середнього дошкільного віку розміщено на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/norm-ba>).
2. Розробити діаграму «Методи оцінки якості медичного обслуговування дітей» (застосовувати експертну кваліметрію).
3. Написати анотацію до 2-х статей (за вибором магістранта) по темі лекції.
4. Згідно змісту освітніх ліній Базового компонента дошкільної освіти скласти таблицю «Компетенції соціального розвитку дитини».
5. Скласти кваліметричну модель оцінки розвитку дитини старшого дошкільного віку (застосовувати Комп'ютерну програму оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку розміщено на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/norm-ba>).
6. Розробити діаграму «Формування колективного судження» (застосовувати метод педагогічної експертизи).

7. Розробити методичні рекомендації «Впровадження кваліметричного дослідження у ЗДО»

Методичні рекомендації до виконання практичного завдання

Скласти кваліметричну модель оцінки розвитку дитини середнього дошкільного віку. Ознайомитися з програмним забезпеченням на офіційному сайті МОН [посилання](#). Визначити показники розвитку дитини середнього дошкільного віку (когнітивні, соціальні, емоційні, фізичні). Скласти шкалу оцінювання (в балах або рівнях). Провести обчислення та інтерпретацію результатів за допомогою комп'ютерної програми. Звертати увагу на індивідуальні особливості дітей, уникаючи формалізму.

Розробити діаграму «Методи оцінки якості медичного обслуговування дітей». Провести збір інформації про сучасні методи оцінки медичного обслуговування (анкетування, спостереження, експертні оцінки, аналіз статистики). Використовувати експертну кваліметрію для оцінки значущості кожного методу. Візуалізувати дані у вигляді діаграми (секторна, стовпчикова, або комбінована). Пояснити обґрунтування вибору методів та їх взаємозв'язок.

Написати анотацію до 2-х статей по темі лекції. Прочитати статті, виділити основну мету, завдання та результати дослідження. Коротко описати методи та основні висновки. Використовувати чітку структуру анотації: мета – методи – результати – висновки. Дотримуватися лаконічності (150–200 слів). Уникати власних коментарів і оцінок – анотація має бути об'єктивною.

Скласти таблицю «Компетенції соціального розвитку дитини» згідно змісту освітніх ліній Базового компонента. Ознайомитися з освітніми лініями Базового компонента дошкільної освіти. Виділити ключові компетенції соціального розвитку (уміння взаємодіяти, проявляти емоції, дотримуватись правил, співпрацювати). Скласти таблицю з колонками: «Компетенція», «Опис», «Приклади прояву». Перевірити відповідність компетенцій віковим особливостям дітей.

Скласти кваліметричну модель оцінки розвитку дитини старшого дошкільного віку. Ознайомитися з програмним забезпеченням на офіційному сайті МОН [посилання](#). Визначити показники розвитку старшої дошкільної дитини (когнітивні, мовленнєві, соціальні, моральні, фізичні). Скласти шкалу оцінювання та обрати відповідну методика підрахунку балів. Використати комп'ютерну програму для обчислення та аналізу результатів. Надати рекомендації щодо корекції та розвитку дітей на основі отриманих результатів.

Розробити діаграму «Формування колективного судження». Визначити проблему або питання, щодо якого формуються колективні судження. Залучити

групу експертів (педагогів, психологів) для оцінки варіантів. Використати метод педагогічної експертизи для узагальнення думок і визначення зваженої оцінки. Візуалізувати результати у вигляді діаграми, що відображає розподіл думок або інтегровану оцінку. Пояснити алгоритм формування колективного судження та практичне застосування результатів.

Розробити методичні рекомендації «Впровадження кваліметричного дослідження у ЗДО». Пояснити мету та завдання кваліметричного дослідження у дошкільному закладі. Описати кроки впровадження: визначення показників, формування шкали, збір даних, обробка результатів, інтерпретація. Навести приклади програмного забезпечення та методик оцінки розвитку дітей. Вказати можливі труднощі та шляхи їх подолання (наприклад, адаптація показників під специфіку закладу). Надавати рекомендації щодо використання результатів для планування освітньої роботи та підвищення якості освітніх послуг.

Рекомендована література:

1. Бондар В. І. Моніторинг якості освіти у дошкільних закладах: сучасні підходи. Київ: *Центр навчальної літератури*. 2021. С.34-87
2. Долинська Л. А. Оцінювання якості дошкільної освіти: методи, індикатори та інструменти. Львів: *Магнолія* 2020. С. 98-103.
3. Калініна О. П. Моніторинг освітньої діяльності у дошкільній освіті: європейський досвід. Харків: *Факт*. 2019.
4. Савченко О. Я. Інноваційні моделі оцінювання якості дошкільної освіти. Чернівці: *Рута*. 2018. С. 34-76.
5. Шевченко М. В. Підходи до забезпечення якості дошкільної освіти: міжнародні стандарти та вітчизняна практика. Київ: *Літера*. 2022. 32-65.

ТЕСТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

I варіант

1. Менеджмент у дошкільному закладі – це:

- а) система навчання дітей дошкільного віку
- б) процес управління діяльністю закладу для досягнення освітніх цілей
- в) планування дозвілля вихованців
- г) організація свят і заходів

2. Основною метою менеджменту в освіті є:

- а) збільшення фінансування
- б) формування системи ефективного управління закладом
- в) покращення харчування дітей
- г) удосконалення архітектури приміщень

3. Який з елементів належить до функцій менеджменту?

- а) гра
- б) мотивація
- в) контроль
- г) облік

4. До основних принципів управління в ЗДО належать:

- а) централізація
- б) гуманізація, науковість, системність
- в) авторитарність
- г) ізоляція

5. Менеджер у закладі дошкільної освіти – це:

- а) вихователь
- б) керівник, який організовує і координує роботу колективу
- в) методист
- г) медична сестра

6. Моніторинг якості дошкільної освіти – це:

- а) разова перевірка знань дітей
- б) систематичне спостереження, аналіз та оцінювання освітнього процесу
- в) адміністративний контроль
- г) складання плану роботи

7. Хто здійснює внутрішній моніторинг якості освіти в ЗДО?

- а) батьки
- б) керівник закладу та педагогічний колектив
- в) органи державного управління
- г) представники громадських організацій

8. Основні напрямки моніторингу якості освіти:

- а) рівень розвитку дітей, діяльність педагогів, управлінська ефективність
- б) фінансова звітність
- в) ремонт приміщень
- г) закупівля іграшок

9. Який документ регламентує моніторинг якості освіти в Україні?

- а) Конституція України
- б) Закон України «Про освіту»
- в) Кодекс законів про працю
- г) Цивільний кодекс

10. Якість дошкільної освіти визначається як:

- а) кількість вихованців у групах
- б) відповідність результатів освітнього процесу державним стандартам
- в) кількість проведених свят
- г) обсяг коштів на харчування

11. Базовим документом для оцінювання якості дошкільної освіти є:

- а) Базовий компонент дошкільної освіти
- б) Конституція України
- в) Статут ЗДО
- г) Наказ керівника

12. У процесі моніторингу використовують такі методи:

- а) анкетування, спостереження, тестування, аналіз документації
- б) інтерв'ю з батьками
- в) лише бесіду з педагогами
- г) перевірку фінансових звітів

13. Результати моніторингу використовуються для:

- а) покарання працівників
- б) удосконалення освітнього процесу та управлінських рішень
- в) збільшення звітності
- г) скорочення персоналу

14. Хто відповідає за якість освіти у ЗДО?

- а) лише вихователь
- б) лише методист
- в) директор закладу разом із педагогічним колективом
- г) лише управління освіти

15. До зовнішнього моніторингу належать:

- а) самооцінка педагогів
- б) оцінювання органами державного нагляду
- в) анкетування батьків
- г) планування освітнього процесу

16. Управлінська компетентність керівника ЗДО включає:

а) вміння організовувати педагогічні процеси, планувати, аналізувати, мотивувати

б) лише знання педагогіки

в) тільки досвід вихователя

г) роботу з документами

17. Який із показників не належить до якості освіти?

а) професійна компетентність педагогів

б) стан матеріально-технічної бази

в) кількість свят у році

г) рівень розвитку дітей

18. Основним завданням управління якістю освіти є:

а) забезпечення ефективності освітнього процесу

б) контроль відвідуваності

в) проведення ремонтів

г) організація дозвілля дітей

19. Моніторинг дозволяє:

а) визначити тенденції розвитку закладу

б) зменшити обсяг документації

в) уникнути атестації

г) збільшити кількість груп

20. Ефективний менеджмент у ЗДО базується на:

а) авторитарному стилі керівництва

б) партнерській взаємодії та демократичних принципах управління

в) централізації

г) контролі без аналізу

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Сутність і зміст поняття «менеджмент» у системі дошкільної освіти.
2. Основні функції менеджменту (планування, організація, мотивація, контроль, регулювання).
3. Принципи ефективного управління закладом дошкільної освіти.
4. Управлінська структура сучасного закладу дошкільної освіти.
5. Компетентності керівника закладу дошкільної освіти.
6. Роль і завдання директора у забезпеченні якості освітнього процесу.
7. Управлінські стилі керівника: їх характеристика та ефективність у роботі ЗДО.
8. Етичні засади управлінської діяльності керівника закладу освіти.
9. Лідерство як складова управлінської компетентності.
10. Командна взаємодія у колективі педагогів дошкільного закладу.
11. Поняття та сутність моніторингу якості освіти.
12. Завдання, принципи та функції моніторингу якості дошкільної освіти.
13. Види моніторингу: внутрішній, зовнішній, поточний, підсумковий.
14. Законодавчо-нормативне забезпечення моніторингу якості освіти в Україні.
15. Базовий компонент дошкільної освіти як критерій оцінювання якості.
16. Показники та критерії якості дошкільної освіти.
17. Методи збору інформації під час моніторингу (спостереження, анкетування, тестування, аналіз).
18. Етапи проведення моніторингу якості освіти.
19. Роль керівника у впровадженні системи внутрішнього моніторингу.
20. Інструменти та технології внутрішнього моніторингу в ЗДО.
21. Зовнішній моніторинг: мета, суб'єкти та основні процедури.
22. Аналіз та інтерпретація результатів моніторингу.
23. Використання результатів моніторингу для підвищення якості освітнього процесу.
24. Самооцінювання як елемент системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
25. Управління розвитком педагогічного колективу.
26. Система професійного зростання педагогів у закладі дошкільної освіти.
27. Організація методичної роботи в ЗДО як інструмент менеджменту якості.
28. Партнерська взаємодія ЗДО з батьками та громадою.

29. Роль інформаційних технологій у менеджменті та моніторингу якості освіти.
30. Особливості стратегічного планування діяльності ЗДО.
31. Управління інноваційною діяльністю у закладі дошкільної освіти.
32. Механізми забезпечення сталого розвитку закладу дошкільної освіти.
33. Внутрішня система забезпечення якості освіти: структура, зміст, функції.
34. Відповідальність керівника за дотримання стандартів якості освіти.
35. Перспективи розвитку менеджменту та моніторингу якості дошкільної освіти в Україні.

СЛОВНИЧОК ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Термін	Визначення
Менеджмент	Система управління закладом освіти, спрямована на досягнення поставлених цілей через планування, організацію, мотивацію та контроль.
Управління	Цілеспрямований вплив суб'єкта на об'єкт з метою забезпечення ефективного функціонування освітнього процесу.
Освітній менеджмент	Галузь знань, що вивчає закономірності, принципи й методи управління освітніми закладами.
Керівник закладу дошкільної освіти	Особа, яка здійснює загальне управління закладом, організовує освітній процес і відповідає за його якість.
Управлінська компетентність	Сукупність знань, умінь і навичок, необхідних керівнику для ефективного управління закладом.
Планування	Процес визначення цілей, завдань і шляхів їх досягнення у діяльності ЗДО.
Організація	Діяльність керівника, спрямована на створення умов для ефективної роботи колективу.
Мотивація	Система стимулів, що спонукають працівників до результативної праці.
Контроль	Процес перевірки виконання планів, завдань і якості освітньої діяльності.
Регулювання	Корекція діяльності працівників і процесів відповідно до поставлених цілей.
Менеджер освіти	Спеціаліст, який здійснює управлінську діяльність у закладі освіти.
Лідерство	Здатність впливати на колектив для досягнення спільних освітніх цілей.
Комунікація	Обмін інформацією між учасниками

	освітнього процесу для забезпечення злагодженої роботи.
Моніторинг	Систематичне спостереження, аналіз і оцінювання стану та результатів освітнього процесу.
Моніторинг якості освіти	Процес збору, аналізу й інтерпретації даних про якість освітніх послуг.
Внутрішній моніторинг	Оцінювання якості освітнього процесу, яке здійснюється у межах закладу освіти.
Зовнішній моніторинг	Оцінювання, що проводиться незалежними або державними органами контролю.
Якість освіти	Рівень відповідності результатів освітньої діяльності державним стандартам і потребам особистості.
Критерій оцінювання	Показник, за яким визначається рівень якості освітнього процесу.
Показник якості	Конкретний вимірюваний параметр, що характеризує певний аспект освітньої діяльності.
Базовий компонент дошкільної освіти	Державний стандарт, що визначає обов'язкові вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої підготовки дітей дошкільного віку.
Освітній процес	Цілеспрямована взаємодія педагогів і дітей, спрямована на розвиток особистості дитини.
Педагогічна компетентність	Здатність вихователя ефективно організувати діяльність дітей і забезпечувати якість освіти.
Якість управління	Рівень результативності управлінських дій у забезпеченні ефективності роботи закладу.
Самооцінювання	Внутрішній аналіз діяльності педагогів або керівника для виявлення сильних і слабких сторін.
Зворотний зв'язок	Інформація про результати

	діяльності, що використовується для її вдосконалення.
Партнерство	Взаємодія педагогів, батьків і громади, спрямована на розвиток дитини та покращення якості освіти.
Інноваційний менеджмент	Управління процесом упровадження нових педагогічних і управлінських технологій.
Стратегічне управління	Довгострокове планування розвитку закладу на основі аналізу внутрішніх і зовнішніх чинників.
Тактичне управління	Короткострокові дії, спрямовані на досягнення конкретних цілей.
Організаційна культура	Система цінностей, норм і традицій колективу закладу освіти.
Методична робота	Система заходів, спрямованих на підвищення професійного рівня педагогів.
Управлінське рішення	Вибір керівником оптимального варіанту дій для досягнення поставленої мети.
Інформаційне забезпечення менеджменту	Сукупність даних, документів і технологій, що підтримують управлінські процеси.
Система забезпечення якості освіти	Комплекс організаційних, нормативних і методичних заходів, спрямованих на досягнення високих освітніх результатів у ЗДО.
Менеджмент якості	Управління всіма аспектами діяльності закладу, спрямоване на досягнення стабільної та високої якості освітніх послуг.
Освітня політика	Сукупність цілей, принципів і заходів держави у сфері освіти.
Освітня стратегія	Довгострокова програма розвитку закладу освіти відповідно до державних пріоритетів.
Аналіз діяльності ЗДО	Системне вивчення результатів

	освітнього процесу, роботи педагогів та управлінських рішень.
Менеджмент персоналу	Управління трудовими ресурсами закладу: добір, адаптація, оцінювання, мотивація, розвиток.
Делегування повноважень	Передача частини управлінських функцій від керівника підлеглим з метою підвищення ефективності.
План розвитку ЗДО	Документ, що визначає пріоритетні напрями, цілі та завдання діяльності закладу.
Інноваційна діяльність	Процес упровадження нових методів, форм і технологій у практику дошкільної освіти.
Проектний менеджмент	Управління реалізацією освітніх чи виховних проєктів у межах закладу.
Атестація педагогічних працівників	Процедура визначення відповідності педагогів займаній посаді, рівню кваліфікації.
Професійний розвиток педагогів	Безперервне вдосконалення знань, умінь та навичок педагогічних працівників.
Зворотний моніторинг	Оцінювання ефективності управлінських рішень після їх реалізації.
Ефективність управління	Співвідношення досягнутих результатів із поставленими цілями в діяльності ЗДО.
Сервісна культура	Рівень організації освітнього середовища, комфорт і доброзичливість у взаємодії з дітьми та батьками.
Професійна рефлексія	Здатність педагога аналізувати власну діяльність для її вдосконалення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основні:

1. Бондар В. І. Моніторинг якості освіти у дошкільних закладах: сучасні підходи. Київ: *Центр навчальної літератури*. 2021. С.34-87.
2. Васильєва Л. В. Управління закладами дошкільної освіти: сучасні виклики та перспективи розвитку. Київ: *Академвидав*. 2021. 78с.
3. Гончаренко С. М. Менеджмент в освіті: теоретичні та практичні засади. Львів: *Світ*. 2019. С. 101-112.
4. Дьоміна Н. В. Організація та управління діяльністю закладу дошкільної освіти. Харків: *Основа*. 2020. 120с.
5. Долинська Л. А. Оцінювання якості дошкільної освіти: методи, індикатори та інструменти. Львів: *Магнолія* 2020. С. 98-103.
6. Зязюн І. А. Менеджмент в освітніх установах: ефективні підходи та інноваційні технології. Одеса: *Астропринт*. 2018. С. 15-54.
7. Крамаренко Ю. О. Стратегічне управління дошкільним закладом: концепції та практики. Київ: *Педагогічна думка*. 2022.
8. Калініна О. П. Моніторинг освітньої діяльності у дошкільній освіті: європейський досвід. Харків: *Факт*. 2019.
9. Савченко О. Я. Інноваційні моделі оцінювання якості дошкільної освіти. Чернівці: *Рута*. 2018. С. 34-76.
10. Шевченко М. В. Підходи до забезпечення якості дошкільної освіти: міжнародні стандарти та вітчизняна практика. Київ: *Літера*. 2022. 32-65.

Додаткові:

1. Вербицький В. В. Управління якістю освіти у закладах дошкільної освіти: теоретичні та практичні аспекти. Київ: *Педагогічна думка*, 2021. С. 11–54.
2. Гавриш Н. В. Менеджмент в системі дошкільної освіти: сучасні виклики та перспективи. Львів: *Світ*, 2019. С. 76–98.
3. Калініченко Л. О. Інноваційні підходи до управління дошкільною освітою в Україні та світі. Харків: *Основа*, 2020. С. 33–45.
4. Лазарева І. В. Моніторинг якості дошкільної освіти: теорія і практика реалізації. Тернопіль: *Навчальна книга – Богдан*, 2022. С. 27–59.
5. Коваленко О. П. Організаційно-управлінські механізми забезпечення якості дошкільної освіти в Україні. Дніпро: *Інновація*, 2023. С. 14–38.

Інформаційні ресурси:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція. 2021.
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilnaosvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Закон України «Про освіту». 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Закон України «Про дошкільну освіту» № 4059-IX від 19.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
4. Концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку. URL: <https://dnz71.edu.vn.ua/uploads/tiger-1599493145.pdf>
5. ЮНЕСКО Освіта для всіх. URL: <https://en.unesco.org/themes/education>
6. UNICEF Моніторинг якості освіти. URL: <https://www.unicef.org/education>
7. Європейська асоціація якості освіти. URL: <https://www.eaqe.eu>
8. Інновації в освіті. URL: <https://www.edutopia.org>
9. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти України.
URL: <https://naqa.gov.ua>
11. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт.
URL: <https://mon.gov.ua>
12. Державна служба якості освіти України.
URL: <https://sqe.gov.ua>
13. Інститут проблем виховання НАПН України.
URL: <https://ipv.org.ua>
14. Електронна бібліотека Національної академії педагогічних наук України. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>
15. Науково-методичний журнал «Дошкільна освіта».
URL: <https://do.pnpu.edu.ua>
16. EdReports незалежний аналітичний ресурс оцінювання якості освітніх програм. URL: <https://www.edreports.org>
17. Global Education Monitoring Report. URL: <https://gem-report-2023.unesco.org>